

Mi'edaw竹占

Itiya ho, o 'Amis finacadan a tamdaw o kalomaamaan saheto iraay ko salo'afang saan, o nia caayay ko 'araw no tamdaw a kawakawas, pakayni i nipili'an ano eca citodongay malalicay a tamdaw, ko mamipalalan a pa'olid ano eca paratohay to nafaloco'an, pakaynien i pi'edaw ano eca pakayni i kasairaira a pipa'edap. O maan ko pi'edaw, alatek aniniay a kapahay tamdaw mafokil ito o maan ko pi'edaw? anini sato awa:ay to maaraw to mita ko matiniay a demak i niyaro'. O pi'edaw hananay, o 'aol ko kahapinangan pasetek, mafan' to ikoray a fangcalay ato mari'angay a demak. Tinako, o adadaay a tamdaw, o ngasawan, omalinaay ato maemin a demakan no niyaro', matiya o kailisinin to, masayir to, ma'emin manga'ay pakayni to pi'edaw hananay mareko ko demak.

過去，阿美族人萬物皆有靈魂，這些不被人們看見的神靈，透過被撿選或是具有特殊溝通能力的人，來居中媒介或者傳達意念，方法像是竹占或者是眾多的特殊儀式來進行。什麼是竹占，可能現在的年輕人很多人不知道竹占是什麼？在部落也很少到這種事了。竹占是以竹絲之指示，可預知事情是吉祥或凶惡。例如：除為病人之病因外，為家族、親族或部落的公共事務（如豐年祭、驅邪等），都可用竹占來決定事情如何辦妥。

O aniniay a siyakay i, ira haca ko 'Amis a tamdaw miterokay midemak ato sapirocokaw to pi'edaw., talacowa mafalifalic ko kasolek no siyakay ato kasasiroma to no saki'orip, alatek ira ko sakangilayaw to ponka no Yencomin, nikaorira, o 'alomanay a 'Amis finacadan 'Amis a tamdaw i, matoor midodo' ho ko nato'asan a serangawan, saka anini midemak to pi'edaw.

在現代社會，仍然有些阿美族的人們保留著竹占的使用和傳承。雖然社會結構和生活方式的變遷可能對原住民文化產生了一定的影響，但許多阿美族人仍然努力保持和傳承傳統文化，現在仍使用竹占。

Pahecian no pi'edaw竹占功能

Tahamitini i niyaro' no 'Amis, o sapi'edaw malopinengnengan tadamaanay a pinangan no ponka ato tadamaanay a sakadademak. itini i pipa'edawan, patalomaan, kalipahakan ato masamaanay a demakan i, ira ho ko mi'edaway ato Paseneng toni 'edaw, patalahekal tona to'asan ato parayray koni a demak.

竹占功能

到現在阿美族部落，竹占仍然被視為重要的文化符號和神聖物品。在祭祀儀式、婚禮、慶典和其他重要活動中，竹占仍然被使用和展示，以表達祖靈和傳承。

Parafas a sowal補充

Ira ko sowal nomato'asay to pakayniay to kaciwawa no mararamoday. Patinako, o 'Amis finacadan a tamdaw, saheto o kalawawaay, ci wawa saan, ira ko 8, 10, 12 ko ka'aloman ko

kaciwawa, o milenakay to teloc no finacadan ahan ko sowal. Nikawrira ira ko mararamoday sa ciwawa saan i, cecay aca, samaamaanen noya mararamoday a micorek i kalahokan, misalafii, cecay sa a cecay ko kaciwawa, ira ko sowal no mato'asay to matiniay a kaciwawa "Mato tingas no 'edaw". Saan ko pipalasafa, mi'epec to matiniay. Mi'edaw sa ko mi'edaway misotasot mitaroh itiya, malafot koya sapi'edaw, ira ko cecay o dengan macekakay a macidemay (masatingas), o nian ko patinako no mato'asay to cecayay ko kaciwawa no mararamoday.

先族人對夫妻的生育有一些說法。舉例，阿美族人的夫妻幾乎都很會生兒女，有的8, 10, 12個不等，有生養眾多之意。但是也有夫妻不是生這麼多，只生一個兒女，因此先族人說這樣的夫妻生孩子是生「竹占(占卜)中的牙垢」。在行占的人將竹片兩邊拉扯間，一旦斷裂開來有一個比較特殊的裂線，它是直立的，行占人依這直立的裂線斷定預兆。有關這樣的夫妻只生出一個孩子的，就如那根裂線物為竹占(占卜)中的牙垢。說起來，此乃形容這對夫妻似乎沒出力(費盡午時或夜間)仍是生一個孩子。

Tadamaanay ko pipangangan命名重要性

Itiya ho o tengil no mako ci faian no mako to mi'edaw hananay a demak, ano mahofon ko fafahiyan to wawa i, mipangangan to wawa, paytemek sa to kaolahan a ngangan mipangangan, roma mipangangan to no fakiay a ngangan, o roma anoi kahacowaan ko kahofocan no wawa i, tinako i kacanglahan, kalahokan mahofoc, pangangan han ci Canglah anca ci Lahak han ko ngangan, nikaorira, ano caay ka tama ko pipangangan haw i, kalaadada kora wawa. Sowal sa ko fai no mako, mitiya o ali nira, iayaw yamahofoc to wawa cingra, mapangangan to nira koya wawa, paka ci Tomay han nira a pangangan, nika mahofoc sato koya wawa, kalaadda ci Tomay, tahira to tosa a mihecaan ko kaadada ni Tomay, tona tosa a mihecaan honi honi panengneng to ising, talacowacowa mipaising caay kanga'ay, roma i, miniwing aca i paisingan, nikaorira, caay kanga'ay ko tatirengan nira, panokay han to nangra kora wawa. Tahaloma' sato i, sowal han ni fai ko ali nira, amatira aca manga'ay padangen ako kiso midipot ci Tomayan, samaanen ni fai midipot ci Tomay, tanotangic sa ci Tomay, to romi'ad to dadaya tomangic, macahiw i, mafecal i, saromi'ami'ad sa tomangic, masamanay kona wawa sa kako i tiyaho, nanoyanan sato pakonira han to no mama ato no ina nira, siday han nira itini i tamiyanan.

命名重要性

在早期我的fai說竹占的事情，如果女人生出新成員時，家人要幫小孩取名字，各自取自己喜歡的名字，或者用家裡長輩的名字，也會依小孩子出生時是什麼時候，例如：春天生的，中午出生的小孩，就取名叫春天或午餐，就拿它當作小孩的名字，然而名字取不對時，這個孩子就常常生病。我的fai說像她的大嫂，在小孩未出生之前，就已經幫小孩取好名字了，「取名為Tomay」，但Tomay出生之後常常生病，生病時間長達兩年，兩年間看遍所有的大小醫院，有段時間還住院，但依然沒有起色，就只好把小孩接回家。帶回家之後，我fai跟他大嫂說，這樣好了我可以幫你照顧Tomay，但無論如何照顧Tomay，Tomay就是一直哭，白天日夜都在哭，肚子餓也哭，剛未完奶整天都在哭，我在想這個小孩到底怎麼了，使得Tomay的爸爸媽媽不想再照顧她，就直接叫我fai照顧Tomay。

Pa'edaw竹占算命

Saka sowal sakoya wina ni fai, i niyaro' no mita ira ko cecay a tamdaw ci Sera ko ngangan nira, mafana' cingra mi'edaw, manga'ay paarawen ita, tatayra to ko ina ni fai

milicay toya mi'edaway a tamdaw ci Sera, sowal sa ci Sera manga'ay to, tatayra ho kako i lotok mikilim to 'aol saan, tolo ko romi'ad mikilim kako, ano ira to ko mialaan no mako to sapi 'edaw haw, tahidang han to ako kiso. Nawhan o tatayra ho kako i mararaa:ay a lotok caayay ho karakat no tamdaw, caayay ho katefing no tamdaw a 'aol, mamiala ho kako hanaw tolo a romi'ad.

Toloay to a romi'ad mitahidang to ci faian, ta patayra han to nafai ci Tomay i loma' na Sera mipa'edaw, tangasa ca fai i loma' na Sera, ta misi 'oway kora a mama mi 'oway tora 'aol, misakohepic tora 'aol, tatodong ko saka tayal nira kora 'aol, masa kohepic masanga' nira kora 'aol mi'edaw to cingra, pakafit han i tini i wa'ay ningra, satikotiko han ningra pakawali, pakawanan i wa'ay nira, ta caciyaw to cingra, alatek o lisin no mato'asay koni, ya mi'edaw cingra manengneng nira, aya: kona wawa moraraw ko pangangan tona wawa, caay ka tama falicen ko ngangan nona wawa, ma'epongay kona wawa saan, ano caay ka falicen ko ngangan nona wawa, alatek mapatay kona wawa saan, nano yanan cima hanen pangangan sa cangra? paka ci Namoh hannen saan cangra, sa dafadafak sato fangcal soeso sato masoeso, tanetek to ko tireg ni Namoh matini.

竹占算命

那時fai的媽媽就跟fai說：我們部落有一位叫Sera的會用竹占算命，不如試試給看看，fai的媽媽就去請教Sera，Sera說我先去山上找竹子，三天後如果有的話我在教你來。因為Sera要去山上拿竹子所要揀選的竹子是在深山裡，是沒有人走過的地方，沒有人知道的竹子，如果隨便在附近拿的竹子，不是好的，所以需要三天的時間。三天後Sera拿到了他想要的竹子，就請我fai和她媽媽去抱著Tomay去Sera家中，他們到了Sera家中，Sera正在削竹子，他把竹子削的很薄，竹子是為他的準備的工具，完成之後就開始做竹占的動作了，Sera把竹子掛在腳上，他講話了，可能這個是老人家的祭祀，在竹占時他看到了，哎呀~這個孩子名字取錯了，不適合那孩子的名字要換掉，老人家說這個孩子有洞，如果沒有把這孩子的名字改掉，這個孩子可能會死掉，換掉換誰呢？他們幫他取Namoh這樣，之後名字換掉叫Namoh，一天一天的改變越來越胖了，變得很強壯。